

Lp Keskkonnaminister
Keskkonnaministeerium
Narva mnt 7a
Tallinn 15172

30.07.2018.a. nr 2018/44

Ülevaade Eesti Pandipakend OÜ tegevusest 2017. aastal

Eesti Pandipakend OÜ (EPP) on 2005. aastal pakendiettevõtjate (tootjate, importööride ja kaupmeeste) poolt pakendiseaduse sunnil loodud taaskasutusorganisatsioon, mille ülesandeks on hallata ja korraldada üle-eestiliselt tagatisrahaga koormatud pakendite kogumist, transporti, sorteerimist, arvestust ja taaskasutamist.

1. Üleriigilise kogumissüsteemi ulatus

Pakendite turule paiskamine

Jooksev lepinguliste pakendiettevõtjate nimekiri, kes paiskavad pandiga koormatud pakendeid turule ja kelle osas on EPP pakendi- ja pakendiaktsiisi seadusest tulenevad taaskasutuskohustused üle võtnud, on kättesaadav EPP kodulehel <http://www.eestipandipakend.ee/pakendiettevotted/>.

2017. aasta lõpuks oli EPP ja pakendiettevõtjate vahel 340 kehtivat lepingut. Aastaga lisandus 57 uut pakendiettevõtjat ning 38 pakendiettevõtjaga leping lõpetati. Lisaks lõpetatud lepingutele, deklareerivad mõned pakendiettevõtjad nullaruandeid. Selle põhjuseks võib olla ajutine pandiga koormatud pakendite müügi lõpetamine.

Eelmisel aastal registreeriti EPP pakendiregistris üle 1500 uue pandipakendi. Võrreldes 2016. aastaga see kogus langes ~30%, kuid 2016. aasta rekordiline pakendite registreerimine oli tingitud Leedu pandisüsteemi alustamisest 2016. aastal (detailsem kirjeldus eelmise aasta tegevusaruandes). EPP pakendiregistris kehtivaid pandipakendeid on võimalik vötkoodi alusel kontrollida EPP kodulehel: <http://www.eestipandipakend.ee/eesti-pandipakendi-register/>.

2017. aastal paisati Eestis turule 291 mln tagatisrahaga koormatud ühekordset pakendit, aastane langus 6%. Suurim langus (11%) toimus metallpakendi müügis, mis on eranditult

tingitud alkoholiaktsiisi olulisest tõusust, mille tagajärjel soetavad eestlased metallpurgis tooteid Lätis asuvatest piiriäärsetest kauplustest, millelt tagatisraha EPP-le ei tasuta. Eelmisel aastal paisati auditeerimata andmetel EPP-ga liitunud pakendiettevõtjate poolt turule 14,35 tuhat tonni ühekordse kasutusega pandipakendeid, sh 4,17 tuhat tonni plastpakendeid, 2,02 tuhat tonni metallpakendeid ja 8,16 tuhat tonni klaaspakendeid.

Pakendite kogumine

Pandipakendite vastuvõtmisega tegelevate jaemüüjate nimekiri on kättesaadaval EPP kodulehel <http://www.eestipandipakend.ee/jaemuujad/>. Lisaks kaupluse nimele ja asukohale on nimekirjas ära toodud, kas kauplus võtab pakendeid vastu käsitsi või taaraautomaadiga ning kas kauplus on hinnatud jooksva aastal EPP poolt väljastatud eeskujuliku tagastuspunkti kampaania tunnusega.

2017. aasta lõpus võttis pandipakendeid vastu 807 kauplust. Aastaga lisandus 27 uut kauplust, kuid samas lõpetas oma tegevuse isegi rohkem kauplusi, kui avati (29). Lisaks kauplustele andis pandipakendite kogumisse oma panuse horeca sektori ettevõtted. Eelmisel aastal tagastasid EPP-le oma tegevuse käigus tekkinud pandipakendeid 371 horeca sektori ettevõtet, millele lisandusid omakorda pakendite kogumised erinevatel vabaõhuüritustel (täpsem info meedia- ja kommunikatsioonitegevuse alalõigu all).

EPP hinnangul on üle-eestiline pandipakendite kogumistaristu ulatus jätkuvalt tagatud väga heal tasemel.

Jaemüüjad ja horeca sektor kogusid 2017. aastal 231 mln ühekordse kasutusega pakendit, mis anti üle EPP'le. 2016. aastaga võrreldes vähenes pakendite kogumine 6%, mis tuleneb sellest, et pakendeid paisati turule samuti vähem. Ca 90% pakenditest võetakse tarbijatelt vastu taaraautomaadi vahendusel. EPP tasus jaemüüjatele pakendite kogumise eest kokku 6,8 mln eurot. Lisaks sellele andis EPP jaemüüjatele pandipakendite kogumiseks vajalikud konteinerid, kilekotid, nende kilekottide sulgemiseks sulgurid ja kaupluse andmetega kleebise tasuta ning korraldas transpordi jaemüüja juurest EPP käitluskeskusesse.

2. Kogutud pakendijäätmete taaskasutuse korraldus

EPP eesmärgiks on kogutud pakendite maksimaalne suunamine taaskasutusse. Aruandeaastal suunati taaskasutusse kõik kogutud pakendid ja pakendite kogumiseks kasutatud tarvikud (mh ühekordse kasutusega kilekotid ja sulgurid). Kokku suunati taaskasutusse 12500 tonni

pakendeid (sh plast-, metall- ja klaaspakendid). Kõikide pakendite ümbertöötlejatega on EPP sõlminud taaskasutusteenust sisaldavad lepingud. Et tagada pakendite taaskasutuse läbipaistvus, oleme seadnud endale eesmärgiks anda kogutud pakendid üle otse taaskasutajatele, mitte läbi vahendajate. 2017. aastal taaskasutati EPP poolt kogutud pakendid järgmistes riikides: Eesti, Läti, Leedu, Soome, Inglismaa, Rumeenia, Holland, Venemaa.

Taaskasutusmäärad täideti järgmiselt:

- Plastpakend 88%
- Metallpakend 74%
- Klaaspakend 89%

Taaskasutusmäärasid puudutavad andmed ei ole lõplikud, kuna vastavalt kehtivale pakendiregistri põhimäärusele on auditeeritud pakendiregistri aruande esitamise tähtaeg 1. september.

3. OÜ Eesti Pandipakend meedia- ja kommunikatsioonitegevus 2017

Avalikkuse teavitus toimus 2017. aastal summas 79 tuhat eurot (mis moodustab 1,75% käibest), sh 16 tuhat eurot omatöötajate personalikulu, kes planeerisid turundustegevusi, osalesid avalikel üritustel ja korraldasid õpilastele keskkonnatunde.

Eesti Pandipakend alustas süstemaatiliselt oma käitluskeskuses õppekäikude läbiviimisega 2012/2013, seega oli lõppenud 2017/2018 õppeaasta ettevõtmise viiendaks järjestikuseks hooajaks. Tänavu viidi läbi 103 õppekäiku, milles osales ligi 2500 last.

2016. aastal algatasid heategevusfond Aitan Lapsi, Eesti Pandipakend ja Kultuuriministeerium projekti „Teater lasteaeda“, mille eesmärk on läbi tasuta kvaliteetse kultuurielamuse tõsta Eesti laste keskkonnateadlikkust. Projekti kahe aasta jooksul on külastatud 249 lasteaeda, kus on etendusi näinud juba 15 147 last. Kui eelmisel hooajal jõudsid keskkonnateemalised tasuta etendused 6900 lapseni, siis 2017/2018 hooajal mängiti neid juba 129 lasteaias 8200 silmapaarile. Lasteaedu külastas tänavugi kaks truppi – lisaks eelmisest aastast tuttavale Miksteatrile ka populaarne Piip ja Tuut Teater etendusega „Pobiseja“, mille on lavastanud Marek Demjanov. Projekt jätkub seni, kuni on jõutud kõikidesse lasteaedadesse üle Eesti.

Heategevusfond Aitan Lapsi loodi 2011. aastal koostöös Eesti Pandipakendi, Tomra Balticu ja teistega lastele kultuurielamuste pakkumiseks. Sellest ajast alates on inimesed teinud pandipakendi automaatide kaudu annetusi ligi 690 000 euro väärtuses ning muusika, kunsti, kirjanduse ja teatri juurde on aidatud enam kui 110 000 last. Sellest inspireerituna viidi taaskord **jaanuarist detsembrini** läbi heategevusfondi ja EPP ühine tänukampaania, mida võis näha kuue linna bussiootepaviljonides ja tänavapildis üle Eesti.

Arvestades, kui oluline on seos kauplustele kuuluvate tagastuspunktide puhtuse, korrashoiu, pakendite tagastuse ning tarbija rahulolu vahel, jätkasid Eesti Pandipakend ja Kaupmeeste Liit 2012. aastal alustatud ühisprojekti „Eeskujulik tagastuspunkt“, mille tulemused olid allseisvad:

Etapp	Osalejaid kokku	Eeskujulikuks tunnistatud	EUR
2017 I etapp	550	360	150961
2017 II etapp	549	397	170077
Kokku:			321038

EPP-l valmis terviklik teavitustelgi lahendus. Lisaks telgi atraktiivsele väljanägemisele toodeti erinevatel majavälistel üritustel osalemiseks mängulised tornid, mis võimaldavad uudistajal testida oma teadmisi pandipakendite taaskasutamisest. Iga torn koosneb omakorda kuubikutest, mille külgedelt infot lugedes ja neid õige jadana kokku keerutades, saab teada mitmeid huvitavaid fakte plastpudeli, plekkpurgi või klaaspudeli ümbertöötlemisest.

Üritusi, kus teavitustöoga osaleti, oli kokku rekordilised 24, millest enamus (17 tk) kogunes Laste Vabariigi elamustuuri käigus. Tuuri mängualale valmis pandipakendite taaskasutamise teemaline stand, mida toetati töötubade alal läbi viidud lühiloengute, ristsõna nuputamise ja muude „käed külge“ tegevustega. Nimetatu kõrval osaleti veel üritustel nagu Eesti Toidumess, Euroopa kaitsealade päev, Grillfest, Röömsate Laste Festival, Ökofestival, Sõbra tänava sügislaad, Lahe Koolipäev, Password.

Samuti kutsusime suvel Pärnu ranna riietuskabiinil avaldatud reklaami „Roheline valve“ abil inimesi üles oma pandipakendeid mitte prügikasti viskama, vaid lähimasse taaraautomaati viima.

EPP maskott Pandu osales Tallinna Keskkonnaameti organiseeritud pildistamisel, mille tulemusel valmisid Tallinna koolidesse ja lasteaedadesse jäätmete sorteerimisele keskenduvad plakatid.

Põhikooli- ja gümnaasiumiastme õpilastele suunatud bioloogia, ajaloo ja geograafia valemivihikute tagakaanel ilmusid uue EPP voldiku kujundust eeskujuks võtnud pandipakendite teekonna kirjeldused.

4. Investeeringud

2017. aastal investeeris EPP kokku 175 tuhat eurot. Suurim investeeringu summa 90 tuhat eurot läks raamatupidamisprogrammi uuendamisele. EPP raamatupidamisprogrammi eripäraks on see, et lisaks finantsarvestusele on sinna integreeritud ka pakenditega seotud arvestus. Lisaks sellele investeeriti tootmisseadmete efektiivsuse tõstmisesse ja kontori arvutustehnika uuendusse.

5. Olulised muutused

Alkoholiaktsiisi tõusu mõju

Alkoholiaktsiisi tõusud viimasel kolmel aastal on tekitanud olukorral, kus erinevate allikate sõnul tuuakse Lätist Eestisse tarbimiseks 30-45% lahja alkoholose joogi toote pakenditest. Sellega seoses võib esile tuua järgmised negatiivsed aspektid:

- Et maandada Lätist sisse toodavate joogipakendite võimalikust tagastusest tulenevat kahju, on EPP rakendanud täiendavad reeglid Eestis turule pandavate alkoholsete jookide pakendite märgistuses, mis omakorda on kaasa toonud pakendiettevõtjate kulud kasvu, mis eeldatavalt on edasi kantud Eesti tarbijatele;
- Lätist sisse voolava alkoholsete jookide tõttu on vähenenud Eestis turule paisatavate pakendite maht. Kuna pakendite tagastuse infrastruktuur on välja ehitatud arvestusega, et eestlased tarbivad ja tagastavad Eestist ostetud joogipakendeid, siis

käesoleval hetkel on olukord selline, kus olemasoleva välja ehitatud infrastruktuuri jaoks ei jätku piisavalt pakendeid, mis viib kulu iga tagastatud pakendi kohta kallimaks;

- „Läti purki“, millelt ei ole tagatisraha tasutud, üritatakse igal erineval moel tagastada Eesti pandisüsteemi, mis tekitab pahameelt ja täiendavaid kulutusi nii kauplustele kui ka EPP-le. Lisaks sellele koormab massiliselt välisriigist sisse toodud pakendijäätmete kogumine kõiki taaskasutusorganisatsioone ning muudab tulevikus Eestis turule paisatavate pakendite taaskasutuse teenustasu kallimaks;
- Lisaks sellele on tekkinud oht Eesti keskkonnale, kuna tarbijatel ei ole motivatsiooni Lätist toodud joogipakendeid kogumissüsteemi tagastada, vaatamata sellele, et tegemist on sarnaselt nt tetrapakiga pandi all mitte oleva pakendiga, mis tuleb tagastada avalikes kohtades asuvatesse pakendikonteineritesse.

Käitlustasud

EPP poolt pakendiettevõtjatele 01.01.2017.a. rakendatud käitlustasud püsisid terve aasta jooksul muutumatutena:

- Unikaalkoodiga Pakend (plastpakend kuni 0,75 liitrit) – **0,002 EUR/Pakend**
- Universaalkoodiga Pakend (plastpakend kuni 0,75 liitrit) – **0,007 EUR/Pakend**
- Unikaalkoodiga Pakend (plastpakend üle 0,75 liitri) – **0,007 EUR/Pakend**
- Universaalkoodiga Pakend (plastpakend üle 0,75 liitri) – **0,012 EUR/Pakend**
- Unikaalkoodiga Pakend (ühekordne klaaspakend) – **0,007 EUR/Pakend**
- Universaalkoodiga Pakend (ühekordne klaaspakend) – **0,012 EUR/Pakend**
- Unikaalkoodiga Pakend (metallist pakend) – **0,000 EUR/Pakend**
- Universaalkoodiga Pakend (metallist pakend) – **0,000 EUR/Pakend**

EPP osanikud olid 2017. aastal võrdsetes osades muutumatutena:

- Kaupmeeste Liit MTÜ
- Karastusjookide Tootjate Liit MTÜ
- Eesti Õlletootjate Liit MTÜ
- Karastusjookide ja Õlle Importöörade Liit MTÜ

Nimetatud MTÜ-dega ei teostatud 2017. aastal ühtegi tehingut.

Ilusat homset soovides,

/allkirjastatud digitaalselt/

Kaupo Karba
juhatuse liige